

Hemfire ?? Rotasyon Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemfire ?? Rotasyon Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22793>

Özet

Hem?irelik mesle?i, do?as? gere?i yüksek düzeyde mesleki stres bar?nd?rmaktad?r. Bu ba?lamda, **Hem?ire ?? Rotasyon Stres Ölçe?i (H?RSÖ)**, hem?irelerin çal??t?klar? birimlerin veya görevlerin periyodik olarak de?itirilmesi anlam?na gelen i? rotasyonu uygulamalar?ndan kaynaklanan stres düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Özlem Ça?an taraf?ndan 2019 y?l?nda gerçekte?tirilmis? olup, Türk kültürü ve sa?lık sistemi ba?lam?nda hem?irelik stresini incelemek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemiştir. Çal??ma, ölçe?in **psikometrik özelliklerini** detayl? olarak incelemiştir.

Ölçe?in orijinal yap?s?, hem?irelik hizmetlerinde kar??la??lan rotasyonel stres kaynaklar?n? sistematik olarak de?erlendirirken, Türkçe uyarlamas? bu yap?s?sal geçerlili?i teyit etmiştir. H?RSÖ, özellikle hastane yönetimlerinin ve ara?t?rmac?lar?n, rotasyonun hem?ire sa?l??? üzerindeki olumsuz etkilerini belirlemede ve bu etkileri azaltacak müdahaleler geli?tirmede kullanabilece?i kritik veriler sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hem?irelik, ?? Rotasyonu, Mesleki Stres, Stres Yönetimi, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Özlem Ça?an (Uyarlayan ve Sorumlu Yazar).

Amaç

Hem?ire ?? Rotasyon Stres Ölçe?i'nin temel amac?, klinik ortamlarda çal??an hem?irelerin ya?ad??? **i? rotasyonu** kaynakl? stresin yo?unlu?unu ve niteli?ini ölçmektir. Bu ölçek, rotasyonun getirdi?i adaptasyon zorluklar?, yeni birimlere al??ma süreci, farkl? i? yükü ve ekip dinamikleri gibi faktörlerin yol aç??? subjektif stres alg?s?n? nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Türkçe versiyonunun uyarlama amac? ise, Türkiye'deki sa?lık kurumlar?nda görev yapan hem?irelerin i? stresi deneyimlerini kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir araçla analiz etmektir. Bu sayede, hem?irelik yönetimi ve insan kaynaklar? departmanlar?, stres düzeylerini azaltmaya yönelik hedeflenmi? stratejiler geli?tirebilir.

Yap?

Ölçek, **mesleki stres** ve **çevresel de?itim stresi** yap?lar?n? ölçmektedir. Rotasyonel stres, genellikle fiziksel, sosyal ve psikolojik adaptasyon gereksinimlerinin birle?imi olarak

kavramsallaştırılır. Ölçek, hemşirelerin yeni bir çalışma ortamına geçişte karşılaştıkları belirsizlik, rol karmaşası, eğitim eksikliği ve sosyal destek kaybı gibi unsurları içeren çok boyutlu bir yapıya hedef alır.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı (konstrukt), hemşirelerin rotasyon sürecini bir tehdit veya zorluk olarak algılama derecesidir. Bu algı, hemşirelerin genel iş tatmini ve tükenmişlik düzeyleri ile yakından ilişkilidir.

Geçerlik

Çağan (2019) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini devalendirmek üzere **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal yapıdaki Türkçe örnekleme de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı (iş rotasyonu stresi) gerçekten ölçebildiğini desteklemektedir.

Ayrıca, ölçeğin **ölçüt geçerliliği** kapsamında, HRSÖ puanlarının diğer ilgili stres, tükenmişlik veya iş tatmini ölçekleri ile beklenen yön ve büyüklükte ilişkiler gösterdiğini bildirilmiştir (detaylı geçerlik katsayıları makalede yer almaktadır). Bu durum, HRSÖ'nün klinik ve akademik araştırmalarda kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri ile incelenmiştir. Uyarlama çalışmasında elde edilen Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında yüksek düzeyde iç tutarlılığına işaret etmektedir. Genellikle .70 ve üzeri değerler kabul edilebilir güvenilirlik göstergesi olarak kabul edilirken, bu ölçeğin Türkçe versiyonunun alfa katsayısının bu sınırdan üzerinde olduğunu tespit edilmiştir.

Yüksek güvenilirlik bulguları, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar vereceğini göstermektedir. Bu, ölçeğin hem klinik uygulamada hem de araştırmalarda stabil sonuçlar sağladığı anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin faktör yapısını incelemek için **Faktör Analizi** tekniklerini kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin faktör yapısını Türk hemşire örnekleminde sürdürülüp sürdürülmediği araştırılmıştır. Genellikle iş stresi ölçekleri, fiziksel, psikolojik ve sosyal stresörler gibi alt boyutlara ayrılır. Çağan (2019), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile ölçeğin çok boyutlu yapısını test etmiş ve modelin veri uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu rapor etmiştir. Bu, ölçeğin faktör yapısını sağlam ve teorik olarak tutarlı olduğunu

göstermektedir.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır varsayılmaktadır (Kaynakta derecelendirme belirtilmemiştir, ancak psikometrik stres ölçeklerinin standart formatıdır).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor, ancak muhtemelen İngilizce veya Asya dillerinden biri).

Popülasyon Grubu: Hemşireler.

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Hemşireler).

Popülasyon Detayları: Hastane veya diğer sağlık kuruluşlarında görev yapan ve iş rotasyonu uygulamasına tabi tutulan hemşireler.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli bir ölçektir. Katılımcılar, iş rotasyonu ile ilgili belirli ifadelerle ne kadar sıklıkla veya ne kadar şiddetli stres yaşadıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Stresi, ?? Sa??l??, ?? Yüğü, Cronbach Alfa, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Psikometrik Araçlar, Rotasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sa??lanmamıştır.

İletişim E-posta Adresi: ozlemozcagan@gmail.com

Yazışma Adresi: Makale referansında belirtilen kurumsal adres (Genellikle yazarın bağlı olduğu üniversite veya hastane).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin akademik veya klinik amaçları için kullanılması için gerekli izinlerin, sorumlu yazar Özlem Çayan

ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek alınması tavsiye edilir. Ölçek, **2019** yılında Türkçe literatüre kazandırmıştır. Ölçek kullanım ücreti hakkında bilgi verilmemiştir, ancak akademik araştırmalarda genellikle ücretsizdir.

Uyarlama çalışmasının tam metni ve detaylı psikometrik verileri Wiley Online Library üzerinden erişilebilirdir.

Kaynaklar

Cagan, O. (2019). Examining psychometric properties of the Turkish version of the **Nursing Job Rotation Stress Scale (NJRS)**. *Perspectives in Psychiatric Care*, 55(4), 773-778. DOI: [10.1111/ppc.12437](https://doi.org/10.1111/ppc.12437)

Makalenin tam metni bu bağlantıdan erişilebilir: onlinelibrary.wiley.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi burada mevcuttur: [hemsire-is-rotasyon-stres-olcegi-toad.pdf](#)

Hemşire ?? Rotasyon Stres Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle, maddeler bu akademik girişte sunulamamaktadır. Maddelerin tam listesi için, sorumlu yazar Özlem Çayan ile iletişime geçilmesi veya 2019 tarihli referans makalesine başvurulması gerekmektedir.